

वसुवर्माधरं दृष्ट्वा तं बालं हेमकुण्डलं । नामास्य वसुषेणेति ततश्चकुर्दिजातयः ।

१०१५

एवं स स्रुतपुत्रत्वं जगामामितविक्रमः । वसुषेणदति ख्यातो वृषदत्येव च प्रभुः ।

स्रुतस्य वृषधेऽङ्गेषु श्रेष्ठः पुत्रः स वीर्यवान् । चारेण विदितश्चासीत् पृथया दिव्यवर्माभृत् ।

स्रुतस्त्वधिरथः पुत्रं विवृद्धं समयेन तं । दृष्ट्वा प्रस्थापयामास पुरं वारणसाङ्गयं ।

तत्रोपसदनञ्चक्रे द्रोणस्येवस्त्वकर्माणि । सख्यं दुर्योधनेनैवमगमत् स च वीर्यवान् ।

द्रोणात् कृपाच्च रामाच्च सोऽस्त्यामञ्चतुर्विधं । लब्ध्वा लोकेऽभवत्ख्यातः परमेष्वासताङ्गतः ।

१०१६

सन्ध्याय धार्तराष्ट्रेण पार्थानां विप्रिये रतः । योद्धुमाशंसते नित्यं फाल्गुनेन महात्मना ।

सदा हि तस्य स्रुद्धासीदर्जुनेन विशाम्पते । अर्जुनस्य च कर्णेन यतो दृष्टो बभूव सः ।

एतदुच्चं महाराज सूर्यस्यासीन्न संशयः । यः सूर्यसम्भवः कर्णः कुन्यां स्रुतकुले तदा ।

तन्तु कुण्डलिनं दृष्ट्वा वर्मणा च समन्वितं । अवध्यं समरे मत्वा पर्यतप्यद्युधिष्ठिरः ।

यदा च कर्षो राजेन्द्र भानुमन्तं दिवाकरं । सौति मध्यन्दिने प्राप्ते प्राञ्जलिः सन्लिलोत्थितः ।

१०१७

तत्रैनमुपतिष्ठन्ति ब्राह्मणा धनहेतुना । नादेयं तस्य तत्काले किञ्चिदस्ति दिजातिषु ।

तमिन्द्रो ब्राह्मणो भूत्वा भिक्षां देहीत्युपस्थितः । स्वागतञ्चेति राधेयस्तमथ प्रत्यभाषत ।

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि कुण्डलाहरणपर्वणि राधाकर्णप्राप्तौ अष्टाधिकविंशतोऽध्यायः ॥ ३०८ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ देवराजमनुप्राप्तं ब्राह्मणच्छ्रद्धना वृतं । दृष्ट्वा स्वागतमित्याह न बुबोधास्य मानसं ।

हिरण्यकण्ठीः प्रमदा ग्रामान् वा बज्जगोकुलान् । किं ददानीति तं विप्रमुवाचाधिरथिस्ततः ।

॥ ब्राह्मण उवाच ॥ हिरण्यकण्ठः प्रमदा यच्चान्यत् प्रीतिवर्द्धनं । नाहं दत्तमिहेच्छामि तदर्थिभ्यः प्रदीयतां ।

१०१८

यदेतत् सहजं वर्मं कुण्डले च तवानघ । एतदुत्कृत्य मे देहि यदि सत्यव्रतो भवान् ।

एतदिच्छाम्यहं क्षिप्रं त्वया दत्तं परन्तप । एष मे सर्वलाभानां लाभः परमको मतः ।

॥ कर्ण उवाच ॥ अवनिं प्रमदा गाश्च निवापं बज्जवार्षिकं । तत्ते विप्र प्रदास्यामि न तु वर्मं सकुण्डलं ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवं बज्जविधैर्वाक्यैर्याच्यमानः स तु द्विजः । कर्णेन भरतश्रेष्ठ नान्यं वरमयाचत ।

सान्वितश्च यथाशक्ति पूजितश्च यथाविधि । न चान्यं स द्विजश्रेष्ठः कामयामास वै वरं ।

१०१९

यदा नान्यं प्रवृणुते वरं वै द्विजसत्तमः । तदैवमब्रवीद्भूयो राधेयः प्रहसन्निव ।

सहजं वर्मं मे विप्र कुण्डले चामृतोद्भवे । तेनावध्याऽस्मि लोकेषु ततो नैतज्जहाम्यहं ।

विशालं पृथिवीराज्यं चेमं निहतकण्ठकं । प्रतिगृह्णीष्व मत्तस्त्वं साधु ब्राह्मणपुङ्गव ।

कुण्डलाभ्यां विमुक्तोऽहं वर्मणा सहजेन च । गमनीयो भविष्यामि शत्रूणां द्विजसत्तम ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ यदाऽन्यं न वरं वव्रे भगवान् पाकशासनः । ततः प्रहस्य कर्णसं पुनरित्यब्रवीदचः ।

१०२०

विदितो देवदेवेश प्रागेवासि मम प्रभो । न तु न्याय्यं मया दातुं तव शक्र वृथा वरं ।

त्वं हि देवेश्वरः साक्षात् त्वया देयो वरो मम । अन्येषाञ्चैव भूतानामीश्वरो ह्यसि भूतकृत् ।

॥ ३०९ ॥ यदि दास्यामि ते देव कुण्डले कवचन्तथा । वध्यतामुपयास्यामि त्वञ्च शक्रावहासतां ।